

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisa kokousväki ja kuntalaiset,

Lukuja ei käy kaunisteleminen. Nykymuotoisen Jämsän kaupungin asukasluku on laskenut yhtäjaksoisesti kolmen vuosikymmenen ajan. Samassa ajassa alle 15-vuotiaiden osuus on puoliintunut. Vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus on tuplaantunut. Ja teinit ovat valtionosuuksien näkökulmasta arvokkaimpia kuntalaisia.

Eihän se paljoa lohduta, että emme ole asian suhteen lainkaan yksin. Suurin osa pienistä ja keskisuurista kunnista on samassa tilanteessa.

Silti vuosikymmenten ajan on hokemalla hoettu, uskoteltu ja toivottu, että muutos on nurkan takana. Kaupungistuminen vain ei valitettavasti ole uskon asia. Koronavuodet saattoivat hidastaa muutosta, mutta eivät ne sitä pysäyttäneet.

Olisiko siis kuitenkin aika tunnistaa ja tunnustaa, ettei maaseudulla tai maaseutukaupungeilla ole sellaista vetovoimaa, jota me haluaisimme niillä olevan? Meidän ei pidä missään tapauksessa luovuttaa, mutta mielestämme viimeistään nyt on sopeuduttava ja sopeutettava.

Yhtenäiskulttuurin ajan tavoite koko Suomen asuttuna pitämisestä on kaunis, mutta epärealistinen, kun 70 % suomalaisista asuu kaupungeissa ja niiden liepeillä: alueella, joka kattaa vain viisi prosenttia maan pinta-alasta.

Paikallisesti uskomme liikennepuiston tulevaisuuteen, vaikka palvelusta vastaisikin jatkossa jokin jämsäläinen kolmannen sektorin toimija. Yhdistyksemme ovat osoittaneet hienoa vastuunottokykyä aikaisemminkin.

Kivipankin myyntiin toivomme selkeitä reunaehtoja. Mielestämme ei

ole oikein myydä arkkitehtoonista kokonaistaideteosta ja ainoaa kaupungin omistamaa taidenäyttelytarkoitukseen sopivaa tilaa kiinteistösijoittajalle, joka kenties perustaa siihen boutique-hotellin. Taiteen tuntija tai säätiö sen sijaan voisi nostaa Kivipankin statusta ja houkuttelevuutta sekä tehdä yhteistyötä jämsäläisen vireän kulttuurikentän kanssa. Mielestämme on tärkeää, että kulttuurin edellytyksiä Jämsässä ei heikennetä.

Tiedostamme hyvin, miten pitkä matka on esim. Sahloisista Jämsänkosken yhtenäiskoululle. Luotamme logistikon kykyyn laatia reitit lapsia kunnioittaen. Kouluja koskevat päätökset ovat vaikeita, monitahoisia ja kova paikka päättäjällekkin. Koulujen lakkautukset ovat meidänkin pienessä ryhmässä aiheuttaneet paljon keskustelua.

Hopsun ja Palsinan kyliltä koulut on lakkautettu jo vuosikymmeniä sitten. Silti niissä on eloa, joka näkyy mm. osallistumisena työväenopiston liikuntapiireihin.

On äänestyspäätös mikä tahansa on varmistettava jäljelle jäävien palveluiden, kuten päivähoiton toteutuminen parhaalla mahdollisella tavalla ja mietittävä luovasti miten harrastusmahdollisuuksia voidaan järjestää myös keskustajaaman ulkopuolella.

Varhaisten kouluaamujen vuoksi kannatamme nuorisovaltuuston aloitetta koulun aloituksen myöhentämisestä. Olemme myös olleet yhteydessä opetusministeriöön ja selvittäneet, miten perusopetuslaki taipuisi pitkien koulumatkojen keventämiseen hybridiopetuksen keinoin.

Tunnistamme myös, mitä säästöjen ottaminen isoilta kouluilta merkitsisi. Jämsänjoen ja Jämsänkosken yhtenäiskouluilla opiskelee liki 1300 oppilasta. Länkipohjan ja Koskenpään kouluilla oli tilastointipäivänä yhteensä 56 oppilasta / alle 60 oppilasta.

Mielestämme niukkenevat resurssit on kohdennettava sinne, missä vaikuttavuus on suurin.

Suomen PISA-menestys on myös meidän Jämsän kuntapäättäjien käsissä, vaikka tutkimukseen osallistuvat oppilaat valitaan satunnaisotannalla eikä tunnistetietoja ole kouluilla. Tämä tarkoittaa mm. lisää aikuisia kouluihin tukemaan niin oppimista kuin mielenterveyttäkin, lukuharrastuksen nosto ja kännykät reppuun.

Mutta mitkään resurssit eivät kanna, jos emme saa huoltajia mukaan talkoisiin kehittämään lukutaitoa ja valvomaan niin ruutuaikaa kuin sisältöäkin.

Syksyn aikana olemme kuulleet myös luottamushenkilöiltä, kuinka Jämsän kaupunki ei ole tehnyt sitä eikä tätä. **Me emme saa unohtaa**, että tämä valtuusto on se ylin päättävä elin ja me teemme ne strategiset päätökset.

Yksi sellainen on ollut panostukset muun muassa vapaa-ajan matkailuun. Ne eivät ehkä vielä näy pysyvinä työpaikkoina, mutta lupaavat hyvää lähimatkailulle ja kerryttävät verotuloja. Tapahtuma-ala on 2000-luvun nopeimmin kasvanut työvoimaintensiivinen ala. Koronavuodet kurittivat myös tapahtuma-alaa, mutta uskomme sen edelleen kasvavan Jämsässäkin.

Matkailusta syntyy luonnollisesti myös kustannuksia, esimerkiksi jätehuollosta. Rovaniemen kaupunginjohtaja onkin juuri ehdottanut, että kaupungissa kannattaisi kokeilla turistiveroa. Näin saataisiin suoria tuloja. Toivomme, että tätä asiaa selvitetään valtakunnan tasolla.

VlIME kevään riemuylioppilaana tunnen monia tänne muuttaneita ja

muuttoa suunnittelevia eläkeläisiä. Laitetaan mieluummin verkostomme laulamaan ja säästetään PS:n ehdottama 250 000 mainosrahaa täsmällisempiin kohteisiin.

Kiitämme valmistelijoita ja toivomme, että valmisteluun luotetaan ja meille kaikille viisautta ja rohkeutta tehdä kantavia päätöksiä.

Kiitämme kaikkia yhteistyöstä ja toivotamme hyvää joulunodotusta.